

Motion till riksdagen 2024/25:1488

av **Aida Birinxhiku (S)**

Ett starkare integritetsskydd i ett föränderligt arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka integritetsskyddet i arbetslivet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under de senaste åren har det skett en betydande ökning av kontroll och övervakning i arbetslivet. Vanligt förekommande åtgärder inkluderar alkohol- och drogtest, in- och utpasseringskontroller samt utdrag ur belastningsregister. På senare tid har även kameraövervakning, positioneringsteknik samt kontroll av e-post och internetanvändning blivit allt vanligare. Den tekniska utvecklingen och de nya förutsättningarna för distansarbete har möjliggjort nya och mer omfattande kontroll- och övervakningsåtgärder i arbetslivet. Genom denna utveckling har riskerna för intrång i arbetstagares och arbetssökandes personliga integritet ökat markant.

I svensk rätt saknas lagstiftning som direkt tar sikte på arbetsgivares rätt att kontrollera och övervaka arbetstagare och arbetssökande. Svaret på frågan får i stället sökas i olika nationella och internationella rättskällor, såsom Europakonventionen och dataskyddsförordningen. De befintliga reglerna är svåröverskådliga och rättsläget är i flera avseenden oklart. Dessutom är rättspraxis från Arbetsdomstolen tämligen sparsam, vilket skapar osäkerhet för både arbetsgivare och arbetstagare.

Integritetsskyddet i arbetslivet har sedan 1990-talet varit föremål för flera statliga utredningar. Ett exempel är utredningen ”Integritetsskydd i arbetslivet” (SOU 2009:44), som föreslår en ny lag till skydd för arbetstagares personliga integritet i arbetslivet. Ett annat exempel är utredningen ”Registerutdrag i arbetslivet” (SOU 2014:48), enligt vilken det borde införas ett generellt förbud för arbetsgivare att utan lagstöd begära att en arbetssökande visar upp eller överlämnar utdrag ur belastningsregistret. Behovet av en sammanhållen lagstiftning om integritet i arbetslivet lyftes senast fram av Integritets-

kommittén i dess slutbetänkande ”Så stärker vi den personliga integriteten” (SOU 2017:52). Trots dessa utredningar har få konkreta åtgärder genomförts.

Mot bakgrund av ovanstående finns det ett stort behov av att stärka och förtydliga integritetsskyddet i arbetslivet. Det behövs tydliga regler för hur och på vilka grunder arbetsgivares kontroll och övervakning får ske, vilket saknas i dag. Arbetstagare och arbetssökande behöver ett heltäckande skydd som är anpassat till den snabba tekniska utvecklingen och till de alltmer utsuddade gränserna mellan arbetsliv och privatliv. Vidare är det nödvändigt att öka kunskapen om de potentiella integritetsrisker som existerar i dagens arbetsliv, så att både arbetsgivare och arbetstagare kan agera medvetet och informerat. Detta skulle inte bara skydda arbetstagares och arbetssökandes personliga integritet utan även bidra till ökad förutsebarhet för arbetsgivare samt ökat förtroende för de kontroll- och övervakningsåtgärder som kan anses nödvändiga.

Aida Birinxhiku (S)